

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Apis Argvmentosa P. Georgij Schröteli

Schrötel, Georg

Coloniæ Agrippinæ, 1633

Specvlvm Ivstitiæ. Specvlvm Sine Macvla.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46515](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46515)

SPECVLVM IV- STITIÆ.

SPECVLVM SINE MACULA.

Candor est lucis æternæ & speculum sine macula, a Dei Maieſtatis, & imago bonitatis illius.

De æterna ſapientia, de filio Dei, hoc Salomon dixit; & in hoc filio cognoscitur Pater, ſecundum omnia eius attributa. Vnde & ipſe Chriſtus Dominus, Philippe, inquit, qui videt me, videt & patrem meum. *b* Et pater cœleſtis ait, *c* Hic eſt filius meus, in quo mihi bene complacui. Quid mirum? quia in eo ſeipſum videt.

Omnes quoque creatura ſunt ſpeculum; d
Inuiſibilia enim Dei per ea, quæ facta ſunt,
intelle-

a Sap. 7.

b Ioan. 14. c Matth. 17.

d Rom. 1.

intellecta conspiciuntur, sempiterna quoque eius virtus, & Diuinitas.

Sic omnis homo speculum est, *a* in quo apparet imago, & similitudo Dei Peculiariter autem Iustus *b* est speculum, in quo resplendet ille candor virtutum.

Sacra quoque Scriptura est speculum, *c* in quo Dei bonitas, potentia, iustitia, amor nostri, & varia alia cernuntur. Lex Dei immaculata, conuertens animas &c. *d* Præceptum Domini lucidum, illuminans oculos. Multa hic cognoscimus de Deo, & nobis ipsis, quomodo respondeamus voluntati Dei.

Optatissimum autem speculum Sanctorum, *e* est ipse Deus. hæc est enim vita æterna, vt cognoscant te Deum. & quem misisti Iesum Christum, in quem desiderant etiam Angeli prospicere. *f*

C 4

Pecu-

a Homo. *b* Iustus.

c S. Scriptura.

d Psal. 18.

e Deus. *f* I. Per. I.

I.

Peculiari autem ratione Beatissima Virgo est Speculum sine macula, ab ipsa conceptione, neque ullam vel minimam tota vita sua contraxit. CrySTALLINA, benedicta sua anima, frustra fulsisset virginitate, nisi in humilitate ita fundata fuisset. Vitrum enim, ut speculi vim habeat, in tergo plumbum, vel aliud obscurum habeat necesse est. De hoc ita Hugo Cardinalis: *O Virginitas; & Humilitas, quomodo in vnum conuenistis? quid fecistis? sic sublimastis humilem, sic fecundastis Virginem, ut Virgo, Dei pariat filium, & humilis habeat Sponsum Deum.*

2.

In hoc speculo, quis Æterni solis radios, quibus illustratur, acie mentis sustineat? mysterium incarnationis, immensum Dei amorem erga genus humanum, prærogatiuas huius electæ, & præelectæ animæ quis comprehendat? sed memini mihi olim eclipsin solis, artificio, & compendio quodam ostensam.

stenfam. Speculum in urnam aquæ inij-
 citur, dum aqua immobilis stat, fert
 acies nostra radios solis. Quem Apo-
 stoli in monte Thabor transfiguratum
 intueri non potuerunt, cum facies eius
 esset sicut Sol, in aquis tribulationum,
 in persecutionibus coronatum, flagel-
 latum, crucifixum, si non siccis, saltem
 utcumque fixis oculis aspicere potue-
 runt. VERBUM CARO FACTVM, quis
 in hoc speculo, in vtero inquam Vir-
 ginis pro dignitate comprehendat?
 Quæ acies mentis ad Spiritus Sancti ex-
 traordinarias gratias, & prærogatiuas
 non hebescat? Dum autem à Deo hæc
 Virgo exercetur per paupertatem, per
 exilium in Ægypto, dum gladij doloris,
 in persecutionibus dilectissimi filij, cor
 eius transeunt, hominem, non Deam
 cernimus, miris interim Virtutum ra-
 dijs fulgentem.

30.

Hoc speculum non tantum recreat
 splendore suo, sed radijs gratiæ & mi-

C 5

sericor-

sericordiæ deuota sibi corda inflam-
mat ; vt amore rerum cœlestium fla-
grent, solidis Virtutibus studeant, sape
etiam vitæ rationem & statum mutant,
spretisque Mundi illecebris, omnino se
Deo deuoucant.

4.

Magnum speculum omnia in maiori
forma repræsentat: Quia ergo huic Vir-
gini fecit magna qui potens est, hinc o-
mnes eius Virtutes in maiori perfectio-
ne clucent.

5.

Radij solis communiter in specu-
lo operantur, sine vlla eius læsione.
Sic Ecclesia in Natiuitate Christi ca-
nit:

Vt vitrum non læditur, sole pe-
netrante,

Sic illæsa creditur, Virgo post, &
ante.

Quam similitudinem fusius tractat S.
Augustinus, sermone de Natiuitate
Christi.

Quid

6.

Quid mirum Deum Patrem dixisse de filio suo, hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui, & ipsum audite: ac si in speculo transfiguratum vidisset sibi per omnia similem, quia est splendor eius, & figura substantiæ illius. *b*

Pium est credere, quoties Deus hanc Virginem intuetur, tot gratijs extraordinarijs ab ipso dotatam, & à Spiritu sancto dignum Filij sui habitaculum præparatum, dicere omnibus Christianis, hæc est filia mea dilecta, in qua mihi bene complacui, ipsam amate, colite, inuocate.

7.

Possunt specula diuersa ita artificiose disponi, vt sibi mutuo species repræsentatas communicent, atque ita vt multa arcana videantur, quæ etiam vtcunque remota sunt. Ecce speculum, de quo hic loquimur animam.

C 6

Ma-

a Matth. 17. b Hebr. 1.

Mariæ, gratia plenam: Ecce aliud speculum, Salvatorem in præsepio, in gremio Matris, vt se mutuo intueantur? quam potenter radijs cœlestis amoris se mutuo laceffunt? vt merito hæc Sponsa dicere possit, *a* Dilectus meus mihi, & ego illi. *b* Ego dilecto meo, & ad me conuersio eius.

a Cant. 2. *b* Cant. 7.

PIÆ CONSIDERATIONES.

I.

VSus speculorum duplex est. Vnus recreationis causa, vt videamus quæ etiam retro nos sunt, & omnia quæ in aliquo loco fiunt, vel quæ etiam longe distant, in quo genere multa artificiose fiunt, & cum admiratione repræsentantur. Alter vsus est in commodum nostrum, vt faciem, & mores nostros inspiciamus. Priori modo utiliter nos in Domino recreamus, si virtutes,

utes, doctrinam & exempla Christi, & Sanctorum intueamur: Nam pulchre admodum opera Dei, bonitas, sapientia, iustitia cum misericordia temperata, & similes coelestes diuitiæ ex eis relucet.

Altero modo recte hæc inspicimus eo fine, vt videamus, quomodo nos constituti simus in anima nostra, comparando nos legi Dei. Proh quam nos nostri pudet, si maculas conscientia, & deformitatem nostram agnoscimus. Valde ergo cauendum ne hoc speculo non inspecto in publicum prodeamus. Decipit enim nos Dæmon, & Mundus, & fucum nobis faciunt. Lepidum, & verissimum exemplum de illo, quem vafferrimi congerrones deceperunt, dum in Bacchanalibus faciem suam varijs coloribus depingi curaret, vt omnibus incognitus, ridiculis gestibus homines deludere posset. Instruxerunt enim pictorem, vt penicillum in aquam tantum intingeret, nullo colore adhibito, vt fa-

cile ab omnibus, sicut prius, agnosci
posset. Post multas autem stultitias com-
missas, speculum ei exhibitum est, in quo
cum solitam faciem vidisset, & se decep-
tum animaduertisset, omnem homi-
num conspectum aliquandiu fugit. Ita
Dæmon nos quandoque decipit, animæ
nostræ maculas nos cælat, mentitur nos
pulchros esse, iustos coram Deo, pecca-
ta quædam fat. grandia, nobis vel leuia,
vel nulla esse, callide persuadet; donec
speculum Examinis conscientiæ adhi-
beamus, ad amissim Legis Dei, S. Scrip-
turæ, & Sanctorum exempla. Proh quam
nos tunc aliquando nostri pudet? &
quem fructum inde habemus, de qui-
bus tunc erubescimus? *a*

Mysterio non caret, quod Moyse
specula mulierum labro æneo affixerit. *b*
Missa aqua, ait Dominus, *lauabunt in ea*
Aaron, & filij eius manus suas, ac pedes, quan-
do ingressuri sunt Tabernaculum Testimonij,
& quas

a Rom. 6.

b Exod. 38. Item 30.

SPECVLVM IUSTITIÆ. 71

Et quando accessuri sunt ad Altare. Atque ideo propter faciem specula intuebantur. Quid nos Christiani, qui longe maiora sacra tractamus, in usurpatione maxime Sacramentorum? An non speculo, & expiatione conscientiae magis indigemus, cum ad sancta nostra intramus? Etiam Socrates Ethnicus, discipulis suis suasit, ut saepe speculum intueantur; & si se speciosos animaduertant, caueant, ne quid indecorum agant: Si autem vitium, & defectum corporis deprehendant, Virtute, quae omnem corporis defectum supplet, compensare conentur.

2.

*Specula bene polita, minimo anheli-
tu, quasi nebula quadam obscurantur.
Delicata est Beatissima Virgo, minimo
culpabili & impuro afflatu offenditur.
Mulieres Menstruatae, speculum solo a-
spectu inficere dicuntur. Peccata autem
nostra, sunt coram Deo eiusque purissi-
ma Matre, sicut pannus Menstruatae.*

Specu-

a Esai. 64.

3.

Speculum nihil repræsentat nobis, nisi inspiciamus. Quid nobis profunt perfectissimæ Virtutes, & prærogatiuæ B. Virginis nisi eas studiose contemplemur. Læctione, oratione, meditatione peruenimus in cognitionem tantarum Virtutum.

4.

Vt in speculo videas, quæ nosse cupis, abesse debet omne velamen, quod speculum tegit: ita tu caue, vt citra vllum impedimentum, sincere. & pura mente, tot Virtutum pulchritudinem huius Virginis intueri magno cum solatio, & fructu possis. Nosti autem propter quæ faciem suam abscondat,

5.

Speculum, vt purum & mundum conseruetur, debet munde tractari, & sæpe abstergi. Tu omni studio cura, vt conscientia tua, & cor tuum, sit ab omni labe mundum, vt Deus velut in speculo, suam imaginem, & similitudinem
illis

illibatam cernere, & sibi in ea complacere possit. Extremè dolendum, nos conscientiam nostram tam fœde aliquando deturpare, vt Deus eam intuens, loco imaginis suæ, superbum pavonem, inuidum canem, petulcum hircum, & lutulentum porcum potius videat.

6.

Speculum, etiam remota, & quæ à tergo sunt, repræsentat: Ita si diligenter conscientiam, & statum animæ nostræ contemplemur, S. Scripturam, Dei monita ante oculos habeamus, cerneamus illos annos æternos, Nouissima inquam nostra, quæ illam à Deo vim & benedictionem habent, vt vel sola eorum memoria à periculoso lapsu nos seruent, iuxta illud; In omnibus operibus tuis memorare nouissima tua, & in æternum non peccabis.^a

O R A.

^a Eccli. 7.

ORATIO.

O Nitidissimum Speculum omnium
Virtutum, & perfectionum homi-
nis Christiani, à Spiritu Sancto ita
tersum, & politum, in quo Deus sibi
complacet, tanquam in electa, & præ-
electa filia, & sponsa. Heu quam me
mei pudet, cum intueor te, ó Virgo pu-
rissima, tanquam pulcherrimarum
virtutum, numeris omnibus perfectis-
simum exemplar. Video quæ tu sis,
o pulcherrima Mulierum, & quia celsi-
tudinem tuam non satis assequor, ob-
stupefco: Video, quis ego sim, & expa-
uesco: Video qualis esse debeam, & e-
rubesco: Non video autem, quid de me
olim futurum sit, & contremisco. O
immaculata Virgo, quæ meas mihi ma-
culas ostendis, & vt abstergam horta-
ris, impetra mihi fontem lacrymarum,
quibus animæ meæ næuos emaculem:
Da,

a Cant. 5.

SPECVLVM IYSTITIÆ 55

Da , vt te semper pura mente intuear,
nec vlllo impuro afflatu conturbem. Ag-
noscam etiam , quæso , per te, quæ retro
sunt , hostem à tergo mihi insidiantem,
nouissima quoque alia, quæ me manent:
Delicta iuuentutis meæ , ignorantias,
occulta , & aliena mea peccata , mihi
monstra, & quidquid me denique latet,
quod eluendum esset. Vltro etiam pro
innato Matribus, in liberos affectu, iux-
ta viscera misericordiæ tuæ, maculas mi-
hi ignotas absterge. Ah quid in hoc iu-
stitiæ speculo non video ; quam poten-
ter radijs solis iustitiæ ardes ? vt aciem
mentis nostræ tuis excellentijs , & præ-
rogatiuis præstringis? vt omnes te intu-
entes, cœlestium rerum amore inflam-
mas? Hæc sit portio mea, ô dulcis Virgo,
in regione viuentium , vt in æternum
videam te, & in primis, quem nobis ge-
nuisti, IESVM Christum , tuum, & Dei
filium, cum quo secura viuis, & regnas,
in omnem æternitatem. Amen.

SEDES